

Privatkapitalen med de private Interesser en betydelig forøget Indflydelse paa Bankens Virksomhed. Det er jeg i høj Grad bange for, og derfor mener jeg, at vi hellere maa gaa til den anden Side, til Statens Side, da Staten er den Institution, som varetager Befolkningens Interesser. Det er dem, der skulle varetages gennem Banken, og derfor maa jeg anbefale at stemme for det Forslag, vi have stillet.

Aadal: Den sidste ærede Taler lagde mig i Munden, at jeg skulde have udtalt, at det særlig var, naar vi fik Statsbank, at vi fik Pengekriser. Det var slet ikke det, jeg udtalte. Jeg ved godt, at Pengekriser ikke ere afhængige af en Statsbank, men komme under ganske andre Forhold. Jeg udtalte derimod, at hvis vi havde en Statsbank, og det saa kom til Kriser, kunde en Statsbank lettere være udsat for — hvad Historien viser, og hvad ogsaa har været omtalt i Dag —, at der blev lagt for stærkt Beslag paa den fra Statens Side, saa at den ikke kunde træde til, hvilket er i højeste Grad nødvendigt under en Pengekrise. Maa jeg tillige bemærke, at der er den Fare ved en Statsbank, at naar der fra Rigsdagens, fra Regeringens Side skal vælges Folk, der skulle tiltræde Bankraadet, kan der let komme til at spille politiske Momenter ind, som kunde blive afgørende, medens det burde være finansielt dygtige Bankmænd, der forestaa Bankens Ledelse. Jeg synes, det ogsaa er et Moment, man burde tage under Overvejelse, inden vi gaa til en Statsbank. Jeg vil derfor fremdeles raade til ikke at stemme derfor.

Ordføreren (N. P. Jensen): Jeg vil gøre nogle ganske faa Bemærkninger overfor det ærede Medlem for Københavns 10de Valgkreds (P. Knudsen). Naar det ærede Medlem sagde, at Privatkapitalisterne have deres private Interesser at varetage under Kriser og derved komme til at bringe Statens Pengevæsen i Forlegenhed, er der dertil at sige, at det er netop det, som det i saa høj Grad viser sig, at selve Staten har gjort. Staten har under de Forhold, hvorom her er Tale, under urolige Forhold, Gang efter Gang grebet ind til egen Fordel, og der er den Forskel, at i det Øjeblik, det er en privat Bank, som kunde tænkes at give sig til at operere til egen Fordel, staar Staten med den Myndighed, den har over Banken, med Ret og Magt til at gribe ind og sige: Stop, nu gaa vi ikke videre ad den Vej. Naar det der-

imod er Staten selv, der ejer Banken, kan det ikke forventes, at Staten vil sige Stop til sig selv. Som jeg sagde før: Man kan ikke være sin egen Kontrolør.

Saa tillagde det ærede Medlem mig nogle Udtalelser om, at Staten ikke kunde faa saa dygtige Folk, som private kunde faa. Jo, selvfølgelig kan den det, men det er slet ikke deri, Forskellen ligger. Naar jeg før nævnte Jernbanevæsenet og sagde, at der kunde man bruge Statsdrift, saa er det, fordi man der kan arbejde efter en fast Plan i Modsætning til, hvad man kan, naar Talen er om en Bank. Jeg skal yderligere nævne, hvori Hovedforskellen ligger. Forholdet er nemlig det, at i det Øjeblik, der er Tale om Jernbanevæsenet, kan Staten lægge sin Plan, hvorefter der kan arbejdes en længere Tid, maaske endogsaa i Aaringer. Men i det Øjeblik, der er Tale om Bankvæsen, kan Staten ikke paa Forhaand sige: Saadan og saadan skulle vi operere i den kommende Tid. Gribes der fejl paa Jernbanevæsenets Omraade, er der Tid til at redressere det; men i det Øjeblik Banken griber fejl under en eller anden økonomisk Konstellation, er Fejlen gjort, og saa er der ikke Tid til at tage under Overvejelse, hvad der nu skal gøres for at undgaa dit og dat. Altsaa, Hovedforskellen mellem Jernbane- og Bankvæsen er den, at ved Bankvæsen skal der tages i den Grad Hensyn til de øjeblikkelige Forhold, at Banken maa have fri Hænder. I det Øjeblik det er en Statsbank, kan den ikke have fri Hænder, og saa kan Staten først tage Bestemmelse om, hvad der skulde være gjort, naar det er for sent.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Bankens Midler eventuelt vilde være et godt Bytte under en Krig, kan jeg slet ikke gaa ind paa den Tanke, der kom frem fra det ærede Medlem for Københavns 10de Valgkreds (P. Knudsen), der mente, at det var tilstrækkeligt til, at det kunde kaldes privat Ejendom, naar Statens Finanser vare et, og Statsbankens Finanser et andet, som det ærede Medlem udtrykte sig. Nej, det er saa vist ikke tilstrækkeligt. Fordi Staten har sine Penge i to forskellige Skuffer, er det alligevel Statens Penge begge Steder. Men noget ganske andet er det, naar vi staa med en privat Bank. Saa er det en privat Institutions Penge i den ene Skuffe og Statens i den anden. Men den Forskel faar man ikke frem ved, at der er to Statsskuffer.

Maa jeg ganske kort sige, at det ærede Medlem nævned, at jeg havde talt om den